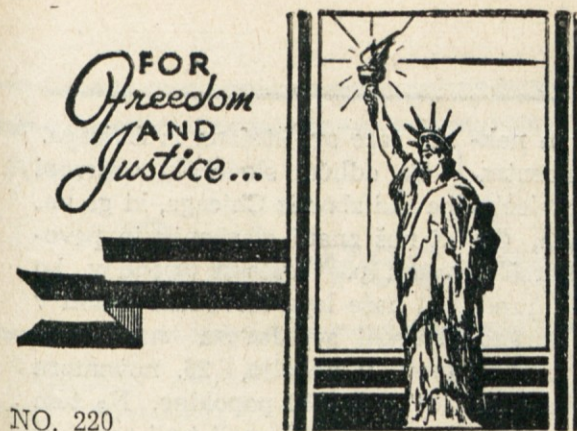




AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 220

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 15, 1961

STEV. LX — VOL. LX

K. Menonu kopljejo v Indiji politični grob

Tri stranke so se povezale, da ga premagajo v volivni borbi za osrednji parlament Indije.

NEW DELHI, Ind. — Krišna Menon je že več let obrambni minister osrednje vlade, pri tem pa igra še vedno pomembno vlogo v indijski zunanji politiki. Tako je prišel letos zopet zastopat Indijo na zasedanje glavne skupščine Združenih narodov. V svojih govorih, izjavah in vsem diplomatskem delu se javno izraža na nevtralnost, ki pa je dejansko vedno veliko bližja komunističnemu kot svobodnemu svetu.

Ta Menonova politika, sam je proglasa za socialista, mu je nakopala precejšnje nenaklonjenosti doma v Indiji, pa tudi v svobodnem svetu. Ko je bil pretekli teden Nehru na obisku v Washingtonu, sta o njej govorila s predsednikom Kennedyem.

Krišni Menonu ne grozi nobena nevarnost za njegov položaj v mednarodni politiki, dokler uživa zaupanje predsednika vlade Nehruja, ki je tudi sam pristaš socialističnih idej. Proti Menonu so sedaj nastopili v Indiji sami. Tri politične stranke, ljudski socialisti, ljudska stranka (hindujski desničarji) in stranka svobode, so se povezale in bodo kandidirale proti Menonu. Kropalanija, 73 let starega dolgoletnega prijatelja in sodelavca pokojnega Mahatme Gandija, ki uživa v Indiji na splošno velik ugled. Splošne volitve v Indiji so določene za prihodnji februar.

Na tekmovanje Glasa Amerike se je odzvalo 18,315 Jugoslovancev

WASHINGTON, D.C. — Radio "Glas Amerike" je razpisal za svoje jugoslovanske oddaje običajno tekmovanje z nagradami, ki so obstajale iz prenosnih radio-aparatur. Tekmovanja se je udeležilo 18,315 poslušalcev. Vsak je moral sporočiti svoje ime in svoj naslov. Vsekako je zanimivo, da se je prijavilo toliko poslušalcev, še bolj pa, da je pošta, odnosno cenzura pustila toliko pisem v tujino.

Menda se je dobro obnesla tudi oddaja usmerjena na Rusijo, ki je predpreteklo nedeljo trajala 8 ur in prenašala z 86 oddajnih postaj obširna poročila o ruskih atomskih eksplozijah in o odmevu, ki so ga sprožile po vsem svetu. Ruske motilne naprave niso bile dosti močnejše, da bi poslušanje oddaj onemogočile. Se celo v Moskvi sami so se ruski tehniki morali mučiti cele tri ure, predno so začeli motiti ameriško oddajo.

V Florido

Povprečna družina, ki gre na počitnice v Florido, prevozi 700 milj ali več in ostane povprečno v Floridi 9 dni.



Vremenski prerok pravi:

Oblačno in hladno. Najvišja temperatura 49.

Zadnje vesti

COLUMBUS, O. — Gov. Michael DiSalle je obupal nad tem, da bi generalna skupščina, ki se je zbrala za izredno zasedanje, odobrila dodatna sredstva za državno upravo in je zato ostro napadel njeno republikansko večino.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Preiskovalna komisija Združenih narodov je včeraj objavila, da so bili "po vsej verjetnosti" Lumumba in njegova dva pomočnika umorjeni v navzočnosti predsednika Katange M. Combeja. S prstom je pokazala tudi na predsednika Kasavubuja, ki je jetnike izročil vladi Katange. Ta je objavila, da so Lumumba in njegova pomočnika pobili domačini, ko so ti trije pobegnili iz zapora.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Politični odbor ZN je ob podpori Sovjetske zveze sprejel včeraj s 57:0 resolucijo, ki poziva vse države, naj ne vrše atomskih preskusov v Afriki in naj ne nosijo preko nje ali hranijo na njenih tleh atomsko orožje. Druga resolucija, ki je bila sprejeta s 60:0 izjavlja, da je uporaba atomskega orožja kršitev ustanovne listine ZN in zločin proti človeštvu. Glavnega tajnika U Thanta poziva, naj prouči možnost sklicanja mednarodne konference, ki bo prepovedala uporabo atomskega orožja v vojni. Zahodne sile so bile v načelu proti obema resolucijama.

CARRIZOZZO, N.M. — Zimski vihar, ki je ponekod pustil štiri čevlje snega, je pretrgal prometne zveze v jugozahodnem delu dežele in zajel okoli 450 lovec v goratem predelu Nove Mehike.

BONHAM, Tex. — Sam Rayburn postaja vedno slabši in računajo, da ne bo več dolgo vzdržal. Okoli njegove bolniške postelje so zbrani njegovi najbližji sorodniki.

CLEVELAND, O. — Po posredovanju delavskega tajnika Goldberga je bila včeraj končana 37 dni trajajoča stavka železarskih delavcev krajevnih organizacij 17, ki je segla v 10 okrajev severovzhodnega Ohia.

HELSINKI, Fin. — Predsednik republike Urho Kekkonen je

včeraj razpustil parlament in razglasil nove volitve za 4.-5. februar. Te naj bi bile potrebne zaradi zadnje ruske note, ki hoče nova zagotovila o priateljanskem sodelovanju s Finsko ali pa izvedbo skupnih korakov za obrambo pred Nemčijo. Parlament je bil razpuščen, potem ko je slišal poročilo zunanjega ministra o razgovoru s sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom v Moskvi v preteklih dneh.

WASHINGTON, D.C. — Mrs. Kennedy in Mrs. Hruščev sta poslali pismi Mrs. Dagmar Wilson iz Washingtona, ki je vedila nedavno posebno delegacijo pred Belo hišo in sovjetsko poslanstvo, kjer sta bili izročeni pismi za ženi obeh vodnikov, naj pomagata pri ohranitvi miru in proti atomskemu preskusom. Odgovor sta uradna in si popolnoma nasprotna, kot sta si nasprotna Kennedy in Hruščev.

MANILA, Filip. — Pri včerajšnjih volitvah je sedanji predsednik Garcia po vsej verjetnosti podlegel svojemu tekmeccu Macapagu.

WASHINGTON, D.C. — Vodnik južnokorejske vojaške vlade gen. Park Chung je dobil včeraj v razgovoru s predsednikom Kennedyem zagotovilo o ameriški pomoči, danes se bo sestal z obrambnim tajnikom McNamaram.

LONDON, Vel. Brit. — Po sem došlih vesteh bodo rdeči Kitajci še pred koncem leta 1962 razstrelili svojo prvo lastno atomsko bombo.

V Sovjetiji prišli ameriška "vohuna"

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetske oblasti so prijele Adolfa Wernerja in njegovo ženo Hermimo v okolici Kijeva češ, da sta ameriška "vohuna."

Pri njih naj bi bili dobili obtožilni material o sovjetskih vojaških napravah. Prijeli so ju že 2. septembra, njuno aretacijo pa so objavili šele včeraj.

Sovjetska zveza ima največ vdov

WASHINGTON, D.C. — Sovjetski statistični urad je objavil podatke, iz katerih je razvidno, da je odnos med moškimi in ženskami do starosti 32 let norma-

Čez 200 prijetih v Gani radi varnosti kraljice?

AKRA, Gana. — Nkrumah, predsednik Gane, se smatra za velikega državnika, rad govori o mednarodnih vprašanjih in daje nasvete ne samo svojim afriškim tovarišem, ampak tudi izkušenejšim politikom v Aziji in Evropi. Pri tem vlada doma nekam nenavadno za demokratično deželo.

Tik pred obiskom kraljice Elizabete II., ki je prišla v Gano kot predstavnica britske Skupnosti narodov, je dal prijeti vrsto svojih političnih nasprotnikov, čemur so sledili politični bombni napadi, ki bi skoro preprečili Elizabetin obisk. Ko je bila kraljica končno na poti v Gano, je dal prijeti še okoli 200 oseb, ki naj bi "bile nevarne kraljičini osebi." Da je med njimi zopet vsta Nkrumahovih političnih nasprotnikov, je očividno.

Novi grobovi

Rose Lunder

Kakor je bilo že poročano, je preminula v Charity bolnici 47 let stara Rose Lunder, rojena Papalko, s 30017 Roberts Street, Wickliffe, O. Tukaj zapušta soproga Franka, hčere Rose Marie Strachan, Patricio Hiti in Bonito, sina Jamesa, očeta Mika, brata Georgea R. S. Rudyja, sestro Becky Pfenniger ter druge sorodnike. Mati Agnes je umrla. Rojena je bila v Campbell, O., blizu Youngstowna. Bila je članica Društva Spartans SNPJ. Pogreb bo jutri zjutraj ob 8:15 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Karmelske Matere Božje v Wickliffu, O., ob 9:30, nato na All Soul's pokopališče.

Mary Machutas

V ponedeljek je umrla v Lorainu Mrs. Mary Machutas, roj. Justin. Pogreb bo v četrtek iz Reichlin pogrebnega zavoda na Broadway Ave., in ob 10 zj. v cerkev sv. Cirila in Metoda v Lorainu in potem na Kalvarija pokopališče v Clevelandu.

len, zato pa je žensk nad tem letom okoli 20 milijonov več kot moških istih let.

Večina teh "odvisnih" žensk so vdove, katerih možje so padli v drugi svetovni vojni.

TITO DAJE DEL POMOČI IZ AMERIKE NEVTRALCEM!

Študija senatnega pododbora dokazuje, da je Titova Jugoslavija prejela okoli dve in pol milijardi pomoči na Zahodu, ki pa jo uporablja za širjenje komunizma v svetu. — Tito se pritožuje.

WASHINGTON, D.C. — Senatni pododbor za notranjo varnost, ki mu načeljuje znani sen. J. O. Eastland, je objavil preteklo soboto obsežno študijo bivšega jugoslovanskega diplomata dr. J. Zalarja o Titovi Jugoslaviji in ameriški pomoči, ki jo je ta prejela in jo še prejema. Zalar dokazuje v svojo dobro dokumentirani študiji, da je Tito uporabil del iz Amerike dobljene pomoči za podpiranje politike mednarodnega komunizma, in zagotavlja, da bo Tito v slučaju vojne stal na strani rdečih.

Sen. Eastland je ob izidu te študije dejal: "Če nam je pretežen del pomoči, ki jo je prejela Jugoslavija, namenjen širjenju komunizma, potem je to pomoč, ki jo je prejela, nevarna za našo državo." Sabre jet letal, ki so jih Združene države prodale Jugoslaviji, prišlo v roke kateri izmed izvenblokovskih držav v korist mednarodnega komunizma! Veliko denarja in blaga, ki ga daje moči Titu, prihaja v takozvane nevtralne dežele. On opravlja svoj del v ves svet obsegajoči kampanji v teh deželah in zadnji dogodki v Združenih narodih in na belgradski konferenci so pokazali, kako je ta kampanja za komunistično gibanje koristna!

Tito ne bi mogel preživeti poraza svetovnega komunizma

Dr. Zalar zavrača misel, da bi bilo mogoče Jugoslavijo pridobiti za Zahod in zagotavlja, da bo v slučaju vojne stal na strani mednarodnega komunizma. Tito je po njegovem jetnik komunizma in mu ne more uiti, ve predobro, da on in njegova oblast ne moreta preživeti zlo ma svetovnega komunizma.

"Tito je prav tako jetnik partijskega aparata. On potrebuje partijske kadre, politične komisarje, tajno policijo; on potrebuje partijski aparat, ker brez njega ne more vladati!" pravi Zalar v študiji za Senat.

Nad dve in pol milijardi

Na temelju dokumentov Kongresne knjižnice je dobila Titova Jugoslavija do letošnjega septembra iz Združenih držav milijon in pol gospodarske pomoči in okoli bilijon vojaške.

Pomoč, ki jo je dala Jugoslavija UNRRA, \$435,000,000, in okoli pol bilijona pomoči od

strani privatnih dobrodelnih ustanov in organizacij v Združenih državah, je treba šteti posebej.

Tito potuje in deli "pomoč" nevtralcem

Med tem ko prejema tako iz leta v leto bogato pomoč iz Združenih držav, potuje Tito po nevtralnih državah in jim deli pomoč in kredite. V teku malo več kot enega leta je dal Tito sledeče kredite nevtralcem:

Indiji \$40,000,000, Ceylonu \$15,400,000, Indoneziji \$10,000,000, Združeni arabski republik (Naserju) \$10,000,000, Sudanu \$5,500,000, Abesiniji \$10,000,000, Maroku \$5,000,000, petletni kredit Gani za zgraditev sladkorne tovarne in dodatnih \$15,000,000 Indoneziji.

Študija stavlja vprašanje, ali bo Zahod le spoznal pretekle napake in spremenil politiko do "neopredeljenih" držav, katerih nevtralnost je le v tem, da drže odprto roko proti Zahodu, gledajo pa proti Vzhodu.

Tito se pritožuje

Na javnem zborovanju v glavnem mestu Makedonije Skopje je v nedeljo Tito tožil, da vrše Združene države nanj gospodarski pritisk zaradi njegovih izjav na beograjski konferenci izvenblokovskih držav, kjer pa da ni "povedal nič novega."

Trdil je, da "kapitalisti in reakcionarno ljudstvo" zahtevalo, naj Združene države ustavijo pomoč Jugoslaviji, naj ji ne prodajajo letal in pšenice...

Ostro je prijel tudi Zahodno Nemčijo, kjer so pred dvema tedni prišli enega izmed njegovih partizanov kot "vojnege zločinca," ga v okovih peljali v ječo, pa ga po štirih dneh končno izpustili in mu dovolili povratek domov, pa bil poln hvale za Vzhodno Nemčijo.

Naserju smo zopet pomagali iz zadrege

WASHINGTON, D.C. — Egipt je dobil po letu 1952 od nas vsega skupaj \$586,000,000 na podpora, od tega kakih \$450,000,000 samo v hrani. Sedaj je Naser zopet v zadregi. Suša je uničila letni pridelek, precej škoda so naredile poleg izrednega mraza še poplave. Zato je zopet potikal na ameriška vrata in izprosil 200,000 ton koruze, 25,000 mleka v prahu, 20,000 ton maščob, 18,000 rastlinskih jedilnih olj in še nekaj malenkosti.

Vsa podpora je vredna nekaj nad \$20,000,000. Naser jih bo plačal kar v njegovih egiptovskih funtih. Še pred to podporo mu je naša administracija "prodala" na enak način 100,000 ton koruze.

Administracija se je odločila za podpiranje Naserja po dolgem oklevanju. Je namreč pri nas v Ameriki še zmeraj dosti ljudi, ki ne vidijo potrebe, da bi

Iz Clevelanda in okolice

Puranski festival—

V petek zvečer se prične tridnevni puranski festival in bazar pri Sv. Vidu v novi dvorani. Od 5. naprej bodo na razpolago pečene ribe, v nedeljo od 12. opoldne pa goveja pečenka. Naročnike opozarjamo na oglas in kupon v današnjem listu. Nekdo bo dobil popolnoma zastoj velikega purana. Vsi vabljeni!

Zadušnica—

V četrtek ob 8:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. škofa Gregorija Rožmana ob 2. obletnici smrti.

Protest proti pomoči Tilovini v San Diegu

Nasprotniki podpiranja FLR Jugoslavije v južni Kaliforniji organizirajo množični protest v San Diegu, kjer bodo naložili ameriška letala za prevoz v Jugoslavijo.

SAN DIEGO, Calif. — Skupina "domoljubov" pod vodstvom 28 let starega Edwarda S. Barr pripravljajo množični protest na kopnem, v zraku in na vodi proti prodaji letal rdeči Jugoslaviji, ki bo priplula v pristanišče jugoslovanske tovarna ladja "Gundulić," da prevzame štiri šolska jet letala.

Barr je dejal, da je namen protesta "zbuditi narod, da vodi nadaljevanje naše sedanje politike naravnost v predajo komunizmu."

Obalna straža je vodnike pripravljajočih demonstracij opozorila, da se jugoslovanski ladje ne smejo približati izpod 200 čevljev, ne da bi sprožili njeno intervencijo. Barr, ki vodi osebno priprave za demonstracije na vodi, je izjavil, da demonstranti ne mislijo kršiti nobenih predpisov in zakonov.

Kandidatov za senatorje prihodnje leto ne bo manjkalo

WASHINGTON, D.C. — Do senatnih volitev v l. 1962 manjka še skoraj 12 mesecev, pa vendar govorijo v Washingtonu naj, če o tem, kdo bo kandidiral in tudi — zmagal. Smatrajo, da je zelo verjetno, da se bo sedanji newyorški župan Wagner odločil, da kandidira za senatorja in ne za newyorškega guvernerja, kar je menda uradna želja demokratske stranke.

Wagner bi menda rad postal senator, da drži tradicijo v svojih družini; tudi njegov oče je bil dolga leta senator in znan po vsej deželi.

Za senatorja bi menda rad kandidiral tudi Kennedyev federalni tajnik za socialno in prosvetno politiko Ribicoff. Rad bi postal kandidat v državi Connecticut. Tudi Goldwater si bo najbrže premislil in kandidiral samo za senatorja, ako mu državna zakonodaja ne omogoči dvojne kandidature: za senatorja in predsednika.

Ali čitate Mauerjev izvirni roman LJUDJE POD BIČEM?

tako izdatno podpirali take politične netopirje kot je Naser, do čim so naši res pravi prijatelji deležni veliko manjših podpor.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 220 Wed., Nov. 15, 1961

Kaj bo z brezposelnostjo?

Smo v začetku sezone za brezposelnost. Ali nam grozi to zimo? Ali jo bo sedanja konjunktura zmanjšala? Na ta vprašanja dajo delne odgovore podatki, ki jih je dal Mr. Clague dopisniku "U. S. News & World Report." Clague je glavni komisar federalnega urada za delavsko statistiko. Po svoji osebnosti in službenem položaju je najbolj poklican, da daje zanesljive podatke. Pripomniti pa moramo, da vsa naša statistika o zaposlitvi ne temelji na štetju, ampak na cenitvah. Cenitve so bile do sedaj kolikor toliko zanesljive, toda štetja ne odtehtajo.

V naši deželi je zaposlenih okoli 78 milijonov ljudi v civilnih zasebnih in javnih službah. Vojski niso všteti. Od teh je stalno zaposleno celo leto le 47 milijonov, 31 milijonov je zaposlenih samo delno, v njihovem številu so všteti tudi brezposelni. Zato moramo številko 31 milijonov razbiti na njene sestavine.

Dve tretjini ali 21 milijonov jih je le deloma zaposlenih po lastni volji. So to dijaki, ki iščejo samo sezonsko delo poleti in ob velikih praznikih. Sem spadajo ženske delovne moči, ki iščejo delo samo v sezonah, v glavnem v trgovini in prometu. Sem spadajo sezonski delavci v kmetijstvu, stavbarstvu, turizmu itd.

Ostane torej še okroglo 10 milijonov delovnih sil. Ti so brez zaposlitve, toda ne vsi naenkrat, se nekako porazdelijo na celo leto. Okoli 2.6 milijona jih je brez zaposlitve pod 5 tednov, 5.8 milijonov nima službe v dobi od 5 tednov do 6 mesecev. Okoli 1.6 milijona je brez posla nad pol leta, toda ne vsi naenkrat. Letošnje jesen jih bo verjetno le 760,000. Njihovo povprečno število znaša torej okroglo en odstotek vseh zaposlenih v naši deželi, so pa zato največji reveži in glavna skrb našega brezposelnega zavarovanja.

Socijalni položaj brezposelnih je seveda zelo različen. Navadno mislimo, da so bolj prizadeti tisti, ki imajo družine, pa ni tako. Število brezposelnih z malimi otroci ne prevladuje, število delavnih družin, ki imajo brezposelne v svoji sredi, je v večini. V takih družinah je navadno brezposla samo en član družine, redko dva, zato pa sta 1-2 zaposlena. Vendar pa drži, da se samci in samice lažje prebijejo skozi tedne brezposelnosti.

Trenutno se suče število brezposelnih med 4 in 5 milijoni, med njimi je pa, kot rečeno samo kakih 760,000 takih, ki so nad 6 mesecev brez posla. Ali se bo to število radi konjunktura zmanjšalo? Najbrže ne veliko. V najboljšem slučaju bo število brezposelnih padlo na 3,000,000, torej za dober milijon. Vzrokov za to domnevo je več.

Naše gospodarstvo postaja ustaljeno tudi na področju delovne sile. Kdor se končno znajde v službi ali poslu, ki mu ugaia in da dober dohodek, je ne bo zapustil. Vežejo ga na mesto senioriteta, avtomatično povečevanje prejemkov, obrobne koristi socialnega značaja, dom, družina itd. Ako trenutno izgubi službo, ker podjetje omeji poslovanje, rajše čaka, da ga bo zopet poklicalo nazaj. Današnji delavec se ne premakne rad z mesta, kjer se je ustalil. Niti začasna brezposelnost ga ne pripravi do tega. Pa tudi tisti delavec, ki ni navezan na svoje službeno mesto, se le nerad seli. Dajave so v naši deželi ogromne, nihče ne gre rad v tuje kraje, ako ga tam ne čaka kdo, ki bi mu pomagal, da najde delo in streho. Končno je zmeraj manj takih delavcev, ki radi menjajo industrijsko panogo. Najraje ostane vsakdo v tisti panogi, kjer si je že pridobil nekaj kvalifikacije. Vse to ga sili, da ostane na mestu, kjer je, kadar ga zadene brezposelnost, in da tam skuša najti novo zaposlitev. Končno ne smemo prezreti okolnosti, da se večina delavcev trudi, da bi se spopolnila v svoji stroki. Kot strokovni delavec se pa brezposelni ne prime vsakega novega dela, hoče imeti delo, ki odgovarja njegovi sposobnosti. Tudi to vpliva na število brezposelnih.

Imamo pa v našem gospodarstvu še drug pojav: število delavcev in uradnikov, ki ne delajo polnih 40 ur na teden raste od leta do leta. Taka delna zaposlitev ni prisilna, saj jo večina ima na primer 3,000,000 zaposlenih vpokojencev. Delna zaposlitev ni v navadi v težki industriji, najdemo jo pa v lahkih industrijah, posebno pa v uslužnostnih, dalje v trgovini in prometu. Ako takih delavci delajo manj kot 40 ur na teden, se že zmeraj štejejo kot polno zaposleni, ako pa pustijo službo, prosto voljno ali ne, pa pridejo v skupino nezaposlenih. Ako vpoštevamo še to okolnost, vidimo, kako težko je dognati število brezposelnih in njihov socijalni položaj.

Druga okolnost, ki jo je treba vpoštevati so tisti delavci, ki imajo dvojno zaposlitev. So to večina s kmetov. Delajo doma in v tovarnah ali prometu, trgovini itd. Kadar izgubijo delo v industriji ali trgovini, pridejo v skupino brezposelnih, dasiravno imajo kruh in streho v domači hiši na deželi. Takih delavcev je okoli 3 milijone. Ako ostanejo brez dela, niso tako na slabem kot na primer nekvalificirani industrijski delavci, ki nimajo ničesar, na kar bi se oprli.

Statistika pove dalje, da je največji sovražnik zaposelnosti tehnični napredek in ne morda gospodarske krize. Krize pridejo iz minejo, delo se vrača, ko minejo. Kar pa delavcev vrže na cesto tehnični napredek, ne najdejo več podobnega dela, se morajo usposobiti za novega, ako so še toliko pri moči.

Končno je treba še ugotoviti, da spada pod brezposelnost zavarovanje samo kakih 46 milijonov delavcev in uradnikov, 32 milijona še ne uživa te dobrote; mednje spadajo vsi pripadniki ameriškega srednjega stanu, zato številka 46 milijonov sama po sebi ni katastrofalna.

Kadar torej beremo ali slišimo o milijonih brezposelnih, moramo zmeraj pomisliti, da je to zelo pisana družba, ki se začne s tistimi, ki samo menajo službo in čakajo na boljše prilike, do tistih, ki so brez dela že pol leta in več. Med njimi je res veliko pravih revežev, posebno, ako so obremenjeni z družinami.

BESEDA IZ NARODA

"Namišljeni bolnik" v Milwaukee

Chicago, Ill. — Triglav, društvo slovenskih rojakov v Milwaukee je začelo svojo novo delovno sezono dne 29. oktobra z uprizoritvijo Molierove komedije "Namišljeni bolnik."

Vremenski prerok je za ta dan napovedal grdo vreme in je bil svoji napovedi tudi zvest. Prav nedelja za "skup tiščanje." Tako je tudi dobesedno bilo v dvorani sv. Janeza na Deveti cesti v Milwaukee. Ljudi je bilo polno, od blizu in daleč. Rojaki iz Waukegana so prišli kar z avtobusom. Bilo je vredno!

Monotonost ekspresne ceste proti Milwaukeeju in pa jesenska narava, nad katero so visele plahte črnih oblakov, so me speljale na vprašanje, kaj za vruga naši ljudje hočejo, ko vlagajo svoj čas v takole igranje. Le čemu? In čemu se vozimo 100 milj daleč, da vidimo predstavo dela, ki smo ga že vsi videli v poklonih gledališč? Na isti dan je bilo v Chicagu samem nekaj slovenskih prireditev, cela vrsta dobrih dramatskih prireditev, koncertov in drugih kulturnih prireditev. In vendar smo šli na pot, deloma iz nekega podzavestnega občutka dolžnosti, češ slovensko društvo igra, deloma, da vidimo znanec in prijatelj, deloma zato, da preženemo mačka, ki je ostal od dveh "parties" v petek zvečer. Toda, v resnici, šli smo zato, da zopet vidimo Molierovo delo. Igralce društva Triglav smo v glavnem že poznali kot resne in sposobne ter smo od njih tudi nekaj pričakovali.

Često prevladuje med nami miselnost, da je škoda časa in moči, ki jih razna slovenska društva vlagajo v kulturne prireditev, "ko je pa toliko boljših ameriških okoliš." To zadnje je sicer res. Toda tudi na dobro pripravljenih slovenskih prireditvah more človek dobiti dobro mero umetniškega užitka. Razna društva imajo namene in cilje. Dramatska dejavnost je gotovo eden možnih namenov prosvetnega društva kot je na primer Triglav. Lastna ustvarjalnost vsekakor kaže na večjo življenjsko in kulturno silo organizma kot pa pasivno sprejemanje in golo opazovanje. V dejavnosti rastejo in se razvijajo člani in se krepi društvo. Brez dvoma, ves ta čas ni izgubljen v tri dni in tudi ni namenjen ohranjanju nekega vaškega slovenskega kulturn. ghetta. In zopet, tako udejstvovanje je vredno le, če nudi kakovost. Dasi je Moliere časovno nekoliko odmaknjen, je pa v svoji tendenci obče človeški tako večeraj kot danes, in zato je razveseljivo, da so triglavci izbrali njegovo delo.

Razumljivo, Triglavovi dramatski napori spadajo v vrsto diletantizma, saj so vsi igralci, razen režiserja, amaterji. In kako naj človek sodi nepoklicne igralce? Včasih so v slovenskih solah dajali rede za marljivost, pridnost itd. Verjetno bi pri takih igrah morali dajati rede za dobro voljo, rast v igranju, dovršenost in doživljanje vloge in tako dalje. Pa predno gremo k dajanju redov, je treba omeniti, da je "Namišljeni bolnik" med Molierovimi zahtevnejšimi deli, in ga je mogoče povsem zadostno podati le v poklonih gledališčih. To bo morda zvenelo kot uvod v obsebo Triglavovega igranja. Pa ni tako. Res je, da so žal med nami prišle v navado kritike, ki vse nujno hvalijo, ker pač "redujejo" le trud igralcev. Dejansko, za trud bi vsi igralci-amaterji morali brez oklevanja dobiti odlično. Pa s takim ocnjevanjem delamo kaj slabo uslugo igralcem kot tudi samim sebi, saj se potem moramo navaditi vsemu in vse enostavno pohvaliti. Kakovost je še vedno kakovost in zanjo je treba stremeti v vseh naših prizadevanjih, čeprav je to težko. In o kritiki? Tu v Chicagu imamo Claudio Cassidy, ki je glasbeni kritik za "največji časopis na svetu" — po lastni samohvali — Chicago Tribune. Ta dama piše čudovit jezik, ima duhovit prijem, a pravijo, da ocenja po simpatijah in ne po ušesu. Zlobni jeziki pravijo, da muzike sploh ne razume. Malo naprej, v naši stanovanjski hiši pa piše glasbeni kritik za Chicago American. Ta pa baje muziko razume, ne pa igranja. Torej, nihče med nami vsega ne razume in to naj bo vedno v tolažbo igralcem, ki so kritizirani. Koncem koncev, drug od drugega se učimo in se dopolnjujemo.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

Pa nazaj k Triglavovemu igranju. Kot rečeno, velika dvorana je bila kmalu polna ljudi. Oder je bil dobro opremljen in je gledalce hitro spravil v razpoloženje za Moliera. Žal pa je takoj ob začetku prišlo do sabotaže s čisto nepričakovane strani — in zanjo pač ne moremo dolžiti ne režiserja ne igralcev — to je, s strani vremena. Čim je Argan začel s svojimi znanimi začetnimi vrstami, se je vsu lo po strehi dvorane in nevihta z dežjem je zadušila večino molierovščine prvega dejanja — razen za tiste, ki so sedeli v prvih vrstah. Argan (Jakob Benik), namišljeni bolnik, in Toinetta (Isabella Kralj), njegova služkinja, nosita težo igre. Zlasti Argan. In zato je g. Benik gotovo imel nemalo truda, da je vlogo tako dobro pripravil. V nekaterih prizorih je zelo dobro zadel bistvo Argana, v drugih je pa prenesel poudarek na situacijsko komiko, kar je sicer oddaljitev od Moliera, je pa s tem lažje dosegel povprečnega gledalca. Posrečilo se mu je vseskozi obdržati zanimanje publike, tudi v kočljivih in težkih prizorih. Kot "namišljeni bolnik" je bilo prepričljivo. Toinetta je svojo vlogo igrala z gotovostjo; kot Arganova služkinja je ugajala in zlasti še v sceni "zdravnika." Belini (Zofija Rifej), Arganovi drugi ženi, je vloga naravno pristojala. Angelika (Jožica Janec), Arganova najstarejša hči, je vlogo izpeljala gladko, dasi na nekaterih mestih nekoliko toga. Diaforus (Janez Limoni), zdravnik, in njegov sin (Karel Kveder) sta bila kot par dobro zamišljena in tako dalje.

zlasti Kveder je bil izredno prepričljiv. Fleurant (Manko Zovič), lekarnar, Purgon (Rudi Kotar), Arganov zdravnik, in Beralde (Franc Rozina), Arganov brat, so imeli kratke vloge in pri njih so ugajale zlasti maske in kostumi. Louison (Bibica Kralj), Arganova najmlajša hči, je bila prav ljubka v svojem prvem odrskem nastopu. Vloga Cleanteja, Angelikinega ljubimca, je spretno igral Vlado Kralj, ki je bil istočasno tudi režiser. V celotni predstavi je bilo čutili spretno režiserjevo roko, tako pri karakterizaciji vlog kot pri tempu igre. Mikrofoni na odru bi bili igralcem zelo olajšali igranje in malo več časa za vaje bi jim bilo pomagalo opiliti nekatere manj gladke prehode med scenami. Vsekakor je pri nepoklicnih igralcih uspeh, ki so ga dosegli v tem omejenem času, dokaj velik.

Oderski mojster je bil Franc Menčak in s skromnimi sredstvi na razpolago je opravil zadolžljivo delo. Lepi kostumi in izrazite maske so pripomogle k dobremu efektu igre. In končno, šepetalke ali šepetalke so se potrudile, saj so morale tekmovali z glasno nevihto zunaj dvorane ter torej ni bila povsem njihova krivda, če jih je bilo parkrat slišati do prvih vrst v dvorano.

Ali je bil trud igralcev in režiserja zastoj? Gotovo ne. Žrtve za dobro stvar morajo biti. Teh je bilo dovolj pri pripravi te igre. Pa to so igralci morali po predstavi tudi praktično občutiti, ko jim je lačna publika v spodnji dvorani pojedla vso večerjo do zadnje kranjske klobase in zadnjega kosa potice. Bila je verjetno le trenutna utrujenost, ki je povzročila trditve — na strani igralcev samih ali pa njihovih žena — češ saj to je pa bila za primojdunaj čisto zadnja igra, v katero da so se vtaknili. Ali smemo upati, da to ni res?

Ko smo se v plohi in burji peljali, in delno plaval, nazaj proti Chicagu, nam ni bilo žal, da smo šli gledat Triglavovo igranje. Tako režiserju kot igralcem in še najbolj tistim sorojankom, ki igre niso videli, bi moralo biti žal, če igra ne bo ponovljena še kod drugod. Recimo, v Chicagu.

Zahvala s Koroškega

Cleveland, O. — Dramatsko društvo Lilijska je dobilo nedavno sledeče pismo:

Slavnemu Dramatskemu društvu Lilijska v Clevelandu. Podpisani izraža prisrčno zahvalo za veliki dar \$247.50, to je 6,336 avstr. šilingov. Plemeniti dar je bil razdeljen 13 najrevnejšim dijakom. Je to velika pomoč k študiju naših dijakov na slovenski gimnaziji v Celovcu. V imenu gojencev in njihovih staršev izrekam iskren Bog plačaj. V tekočem šolskem letu je v Mohorjevem internatu 194 gojencev, ki se vzgajajo v slovenskem duhu na kriščanski podlagi in dobro napredujejo.

Želim slavnemu Dramatskemu društvu Lilijska kakor tudi društvom Korotan, Slavček in Kres nadaljnega razmah in plodovite dejavnosti ter uspehov

hvaležni kanonik

Aleš Zachner.

BARAGOV DOM

BOG NAROD DRUŽINA

Predavanje in filmska predstava s poti po vzhodni Evropi

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 19. novembra, ob pol štirih popoldne bo v Baragovem domu g. Jože Grdina predaval o vtisih iz skušnjev na svoji poti po vzhodni Evropi. Predavanje samo bo trajalo dve uri, nato pa bo filmska predstava krajev in dežel, po katerih je g. J. Grdina hodil.

Film obsegajo področje evropske Rusije z Moskvo in Leningradom, Przemislom in Lvo-

vom, Poljsko z Varšavo in nekdanjimi nacističnimi koncentracijskimi taborišči Oswiceim (Auschwitz) in Treblinka, Češko, pa tudi slovensko Koroško. Predavanje in filmska predstava prireja Prosveta Baragovega doma kot prvi prosvetni večer v letošnji sezoni. Vstopnine ne bo.

Vsi vabljeni!

Za odbor BP: J. Žakelj.

In piam memoriam!

Cleveland, O. — Za stvar pietete, ki smo jo dolžni rajnkemu biseromašniku duh. svetniku Antonu Merunku, sm

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

"Carnalis saeculi et verbum." (Mesenega časa zarod je tudi beseda.) je dočuvstvoval bogovec.

"Kako bom učil, če sam nimam jezika? Kako bodo duha imeli, če tudi sprejmejo besedo? Moj Bog! Dachs ni rekel neumno. Norski smo mi in pa pežniki. Beseda nam je Bog."

Bogovec je trdo zaprl knjigo, potegnil predse vrč in pil in tonil v tegobi. Samega sebe in svoje početje je pomiloval in občutil:

"Ali hočeš prisiliti, da ti bo videnje? Tisto boš videl, kar je v tebi! Duhovino in še Judo, ki blazni v sanji in ko bediš, Norska so bogovanja iz pijače!"

Dolgo je motno strmel predse v prazno. Ko je stegnil roko, jo je zopet zgibal po knjigi, ki jo je bil prej zaprl. Saj je slutil in se mu je res odprlo po motni želji o lažnih v besedi:

"To govori Gospod norskim bogovcem, ki za svojim duhom hodijo in lažejo, da vidijo. Moja roka bo nad njimi in svoj srd bom zli nad nje, ki so ljudstvo zapeljali, rekoč: mir, mir in ni bilo miru."

"Ni bilo miru," je iz sebe verjel bogovec in mu je bilo zopet jasneje.

"Dachs je vendar norški. Za svojim duhom hodi in govori, kar biti ne more. Kako naj blodimo mi in papežniki? Vedno blodi en sam. Papežniški so, ki hodijo za svojim duhom. Naš duh pa je iz knjige, ki je čisti vir. Iz vira je črpal Martin, iz kalnega zajemajo norški. Ne bom zajel iz kalnega, ne bom hodil za svojim duhom!"

"Za duhom iz premodrega bom šel," je mrmral nato in bral v Martinu. In kakor iz duha in ne iz besede mu je bilo dobro in je umel in mogel ponoviti:

"Hie Baertl! Kaj hočete, no, vi menihi? Voluntas hominis, scilicet noluntas. (Svobodna nečloveška volja — v resnici nečloveška volja.) Z besedo ne boste porobili duha. Z vašo besedo tepem vaše norstvo. Vos affirmatis liberum arbitrium. (Vi trdite, da je svobodna volja.) Zakaj zahtevate od Martina, da dokaže z namenjem? Affirmantium sunt signa non negantium. (Vi torej, kot trdeči, dokažite nečudežem, da je volja res svobodna. Oživite mrtvo žabo. "V imenu svobodne volje zgeni se in plavaj!") Pustite hromi kljuse, naj leži v lajnu in prahu! Kljuse dvigniti noben čudež ni! Mrtvo žabo oživite, da bomo videli: surge in nomine liberi et nata. Ni treba! Pišče, ki se je izleglo, ubijte v imenu svoje moči."

Bil je svoje besede vesel in je še bolj vedro občutil:

"Vino pijem, pa nisem pijan. Beseda blodačev je brez vina pijana. Kako so rekli? Bom li vedel povedati? Da prosjak ima, da slepi vidi, da je človeška volja svobodna. Vem. Ima, komur so dali; vidi, kdor je oči odprl; hodil bi človek, če bi bil od Boga sprejel. Pa niso dali, ni oči odprli, ni prejel od Boga in norški menihi so brez duha, ker ga nimajo iz Pavla, da bi vedeli: si insederit Deus, vult et vadit quo vult Deus, si insederit Satan, vult et vadit, quo vult Satan." (In če je zajahal Bog, hoče in gre, kamor hoče Bog, če pa je zajahal Satan, hoče in gre, kamor hoče Satan.)

Zarja nebes je bila ugasnila, žalostni somrak je zagrnil bogovcu berilo. Motno je vstala predenj bolest učenika Martina:

"Ježna žival, Saj je resnica. Stokrat sem to doživel, iz duha občutim. A bridko je in vprašujem: kdo je, ki me poja? Pijem in vem, da bom spal. Verujem, ljubim, a ne vem nikoli, ali bom videl opravičenje. Kaj nosim v sebi? Kdo bo povedal? Pogubljenje in opravičenje, golče menihi. Martinus, modri učenik, zakaj ti molčiš? Ali pogubljenje? Ali život?"

Znova je pil bogovec. Pa mu je bilo v temi, kakor da pije iz kalnega in se mu je zagabilo. Vstal je in užgal lojenko ob ognju v lavi. Ko se je zopet nagnil nad knjigo, se mu je strahotno odprlo v strašno snago moža in žene v sli in bojca Pinehasa, ki je bil nad njima zavihtel orožje.

"Vult et vadit quo vult Satan," je vzkliknil besno bogovec. "Kle sem duhovino. Nalašč mi jo obuja nenavidni."

Planil je živo ob mizi in zamahoval z roko, kakor da se bori z nevidnim. Klical je bridko:

"Obujaj, norški Nenavidni, jaši veliki Krgavi! Meniš, da boli? Smejem se. Hie Baertl! Prav zato bom odprl v zaprtu, v spomine. Naj živi duhovina, naj živi!"

Burno je stopil k težki skrinji in vrgel sunkoma pokrov kvišku in zajel. Dvignil je in je bilo dijaško orožje, lahek meč z napisom v jeklu: solus cum solo. Vrgel je po tleh. Dvignil je še in so bile knjige mlade šole, Donatus, Melancthon, Neandrove favele, šegavi Ciceron. Še je zajel in je bil pas njegove prve žene. "Agnes, viellieb!" Bilo je svilo, no krilo njegove druge žene, ki mu je bila prigrustna v prešušni polti. "Janua publica!" Bila je ena edina igrača njegovih otrok; denarnica krščanskih resnic z zlatim in srebrnim novcem močne vere in zveste ljubezni. In iz zlatga novca je bral bogovec:

Radi enega edinega, ki je grešil, so vsi grešni in pogubljeni. Kristuš pa je za naše grehe umrl in od mrtvih vstal, da nas bi opravičil.

In iz srebrnega novca je bral bogovec:

Kogar Gospod ljubi, tega tepe. Biča pa vsakega, ki ga je sprejel za svojega sina.

Bogovcu se je storilo milo. Težka solza mu je skalila oko. Pozabil je sebe in svoje tegobe, tonil v danem, sladkem. Zunaj ob grajskih zidovih in vogalih se je oglašala vetrna sapa. Mrzlo je dahnilo v prone storu. V lavi je bil ugasnil ogenj. Iz mrtvega gorišča je šumela sapa nemirne noči, kakor da nevidni toži in plaka. Težka dremavica je zaprla bogovcu oči. Neznanih grl glasovi so bili na njegov posluš, govorili kakor v glumi, brez duha, prazne besede:

"Volesne veniarum thesaurum?" (Hočeš bogastvo od pustkov?)

"Nichts Lieberes auf Erden..."

"Et si insederit Satan, vult et vadit quo vult Satan."

"Er steupt aber eynem iglichen son den er aufnympt."

Iz nejasnega je vstajalo bogovcu videnje in je videl, da visi nad mračno vodo. In je zdaj iz mračnega zrcala vzplavalo blede, mrtvo lice utopljenke. Šum nevidnih kril je udaril kakor glas vetrov v gozdovih bogovcu na uho in je razumel besedo:

"Jašem, jašem, jašem."

(Dalje prihodnjič)

EDINA SAMO MOŠKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška zveza v Ameriki

Ustanovljena 3. junija 1938 v Barberton, Ohio
Inkorporirana 13. marca 1939 v državi Ohio

Glavni sedež: CLEVELAND, OHIO

NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM, SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Ne potrebuje nobene zdravniške preiskave.
Pristop od 16. do 55. leta.

Vsak Slovenec bi moral biti član te organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: GEORGE P. HERRICK, 860 E. 256 St., Euclid 32, O. I. podpredsednik: IVAN GERMAN, 7502 Donald Ave., Cleveland 3, O. II. podpredsednik: JOHN LESKOVEC, 1111 No. Ward Ave., Girard 3, O. Gl. tajnik: JOHN F. JADRICH, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. Gl. zapisnikar: DAMJAN TOMAZIN, 18900 Kildeer Ave., Cleveland 19, O. Gl. blagajnik: FRANK M. PERKO, 1092 E. 174 St., Cleveland 19, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN DOGANIERO, 34212 Lake Shore Blvd, Willoughby, O. Drugi nadzornik: JOSEPH GRDINA, 6205 St. Clair Ave., Cleveland 3, O. Tretji nadzornik: JOHN SEVER, 18023 Hillgrove Rd., Cleveland 19, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 27601 Fullerwood Ave. Euclid 32, O. LOUIS ERSTE, 3815 Schiller Ave., Cleveland 9, O. ANDY KOČAN, 211 Gardenland Ave., Niles, O.

CLANSKI ODBOR:

MARTIN VALETICH, 15331 Glencoe Rd., Cleveland 10, O. JOHN JUVANCIC, Jr., 214 Gardenland Ave., Niles, O. FRANK DREMEL, 646 E. 162 St., Cleveland 10, O.

DIREKTOR ATLETIKE:

LOUIS SAMS, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, O.
Uradno glasilo: "AMERIŠKA DOMOVINA," 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske moške zveze, JOHN F. JADRICH, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. — IV 1-3345

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

Sedaj, ko se bližamo koncu leta 1961, je umestno, da se oglašimo nekdo od glavnih uradnikov zveze in poda poročilo o njenem delovanju.

V prvi vrsti nismo napredovali z novimi člani, edino dve podružnici sta bili aktivni v tem pogledu.

Podružnica šte. 4 v Girardu in šte. 8 v Euclidu imata kegljaški moštvi, ostale podružnice pa v tem pogledu spijo kljub temu, da nudi zveza zelo dobre pogoje.

Prihodnji mesec imajo skoro vse podružnice svoje letne seje. V imenu glavnega urada pozivam članstvo, da se v obilnem številu udeleži teh sej in da izvoli uradnike, ki bodo agili posebnost v pogledu za pridobitev novega članstva.

Imamo še mnogo mladine, ki hrepeni po zabavnih prireditvah.

OŽIVIMO ostarele podružnice z mladimi močmi, da bo postala zveza "ZOPET" to, za kar je bila ustanovljena — "RAZVEDRILNA ORGANIZACIJA."

Tajnike prosim, da pošljejo assessment točno na glavni urad, tako da bom lahko zaključil račune 31. decembra 1961.

Z bratskim pozdravom

John F. Jadrich,

glavni tajnik.

svetnik Merkun." V njem sem na kratko podal vse bistveno, kar mi je ob tisti priliki pripovedoval rajni gospod svetnik o posebnih zvezah, ki so obstajale med rajnim škofom in njim.

Sedaj pa, ob drugi obletnici smrti škofa dr. Rožmana, pa bi rad zgornji svoj poziv, kar sem zvedel o tem, kar ju je vezalo, v času po objavljenem "Razgovoru", in sicer dopolnil obema rajnikoma našima duhovnikoma v časten spomin. — To-le je tisto: Ob priliki zlate maše škofa dr. Rožmana (leta 1957.) si je gospod Merkun zamislil izdajo obširnega življenjepisa škofa dr. Rožmana. Kar sam se je bil lotil tega pisanja. Kot mi je povedal, mu je nekaj pri tem pomagal g.

Cleveland, O. — V torek 31. okt. t. l. zgodaj zjutraj je umrl v Clevelandu biseromašnik duhovni svetnik Anton Merkun. V četrtek 16. t. m. pa se spominjamo druge obletnice, kar je med nami umrl ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Ob priliki biserne maše rajnega gospoda Antona Merkuna sem objavil v AD (13. 7. 1960) "Razgovor z biseromašnikom č. Antonom Merkunom." V tem "Razgovoru" ima eden izmed pododdelkov naslov "Škof dr. Gregorij Rožman in duhovni

ing. Jože Sodja. — Skoro bo že leto dni, kar mi je gospod izročil kopijo tega, po njem koncipiranega škofovega življenjepisa. Vsega skupaj bi moralo biti 72 strani, v resnici pa jih je pet manj, ker manjkajo strani 41 do 45, to je poglavje C, ki ima, kakor je iz Kazala razvidno, naslov "Škof Gregorij Rožman in slovenski cirilmetodski apostolat." — Gospod Merkun mi je to stvar izročil, ker sem ga po škofovi smrti tako rekoč neprestano nadlegoval, naj za zgodovinsko komisijo, ki zbira gradivo o delu in življenju škofa dr. Rožmana, napiše vse, in to kar se da podrobno, kar ju je bilo v življenju vezalo.

Merkunov "Življenjepis škofa Gregorija Rožmana" kot je znano, ni izšel. Pravega vzroka za to nisem zvedel nikoli. Sicer pa tudi nisem hotel vrtati v vanj zaradi te stvari. Stvar, v obliki, kakor je v mojem izvodu, tudi če bi bil popoln, po moji sodbi, ni zrela za tisk.

Ob tej priliki naj povem še to, da je gospod Merkun ne mnogo prej, preden je zadnjič odšel v bolnico, prišel k meni, naj mu vrnem življenjepis, ker da se je odločil, da ga izda v angleščini, za kar da ima že vse pripravljeno. Ker se mi je zdel gospod preslab, ga nisem maral prav nič nadlegovati, kaj in kako da je s tem. Edino to sem ga prosil, naj mi stvar pusti še nekaj časa, da si iz nje nekatere podatke prepišem za imenovano zgodovinsko komisijo. Dovolil je, med tem pa sam ugasnil. Tako je ostal ta njegov škofov življenjepis — torzo pri meni.

Za konec naj omenim še, da je rajni gospod Merkun imel še en načrt odn. še eno posebno zamisel, nanašajočo se na rajnega škofa Rožmana, katera pa je enako kot toliko drugih njegovih ostala nerealizirana. Zadnji dve strani ohranjenega njegovega škofovega življenjepisa vsebujeta "poziv predragim častilcem našega dragega vladike."

V njem piše: "Priporočam, da izdamo Zlato knjigo kot spomin, siko knjigo na zlato mašo Prezvizišnega. Prevzišeni priobčujete že par let Nedeljske misli v vsaki številki Amerikanskega Slovenca. To so zlata zrna, prelepa navodila za naše duše. Ne zavrzimo jih, ampak jih porabimo v prid našim dušam. Ze lani, "piše dalje," sem priporočal, da bi se ti spisi zbrali in tiskali v posebni knjigi (Poziv je datiran z datumom: Cleveland, 17. sept. 1957). Oglašilo se je okrog 40 oseb, ki bi knjigo kupile."

Nato utemeljuje svoj poziv, kako da bi takšna knjiga služila duhovnikom in tudi laikom. Pove tudi, da naj bi bile v knjigi škofove Nedeljske misli razvrščene po nedeljah. "Mnogi izseljenci ne znajo angleško in ne slišijo slovenske besede. Taki bi prebrali vsako nedeljo po en govor", utemeljuje svojo misel. Na koncu pa da naj bi bile naj-

navadnejše molitve v slovenskem in angleškem jeziku; nato pa da naj bi bilo kakih deset praznih strani za družinsko kronikom s kratkim navodilom, kako naj se kronika piše. Papir Zlate knjige naj bi bil boljše vrste; knjiga naj bi bila v usnje vezana z zlato obrezo. Kot spominska knjiga naj bi se hranila stoletja. Tudi bi knjiga pri družini, je zapisal, bila dokaz, da so slovenskega rodu.

Bog je poklical oba svoja zvesta k Sebi. Med nami pa oba čakata na izčrpo obdelavo njunega življenja in dela. Kdaj jo bosta dobila? Kateri bo prvi med njima? V zvezi z enim in drugim je med nami še veliko pisanega in zlasti še v spominu hranjenega gradiva. Kako redki pa so med nami, ki se zavedajo, da smo vse to do rajnih dvih kot do svojega naroda dolžni vsaj takoj zbrati in do nadaljnjega hraniti!

Janez Sever.

Alžirja dobi novo prestolico

PARIZ, Fr. — Alžirija ima tri velika obrambna mesta Alžir, Oran in Constantine. Sedež francoske uprave je v Alžirju, vendar se Oran in Constantine zmeraj pritožujeta, da v deželi premalo pomenita. Se hujše bodo tožbe, ko postane Alžirija samostojna država.

Zato so v Parizu že pred par leti sklenili, da začno postavljati novo politično in upravno centralo v Rocher Noir, ki je oddaljen od Alžirja kakih 30 milj. Francija bi s tem sledila vzgledu mnogih držav, od Avstralije do Brazilije. Nova prestolnica naj bi imela zaenkrat 7.000 uradnikov. Na grobo je že dograjena, toda to še ne pomeni, da jo bo samostojna Alžirija tudi sprejela kot svoje središče.

Nemški volivec se vežha

BONN, Nem. — Zobozdravnik dr. Frieze je navađen volivec, pa vendar hoče naučiti politike, kaj se pravi obljubljanje. Vložil je namreč tožbo proti voditelju svobodne demokratske stranke dr. Mendeju, ker je dr. Mende obljubljal na shodih, da njegova stranka ne bo šla nikoli v koalicio s krščanskimi demokracijami, ako bo Adenauer postavljen za kanclerja. Dr. Mende je imel res dobro voljo, da svojo obljubo izpolni, pa mu je spodletelo. Dr. Adenauer je postal kancler.

Dr. Fierse misli, da so volivne obljube prave obveze in da jih ne sme nihče prelomiti. Ako jih, naj ga sodišče obsodi. Dasi ravno se politična javnost zanima za tožbo, sodišča niso zanj nič navdušena. Sodišče prve stopnje jo je zavrnilo, češ da ni pristojno. Dr. Fierse pripravlja sedaj priziv, prosi pa tudi za prispevke, da bi plačal stroške.

V Bonnu ne gledajo na medna-

roden položaj preveč pesimistično. Kot dokaz lahko služi sklep odbora za predpustne zabave. Po tehtnem prevdanku je sklenil, da naj bo tudi prihodnje leto običajna velika predpustna maškarada, da ne bodo samo pesimisti begali ljudi s svojim temnimi proročevanji, kaj vse se vtegne zgoditi v mednarodni politiki.

Nehru ne bo gradil v Indiji zaklonišč

LOS ANGELES, Calif. — Predsednik indijske vlade je dejal tu pred svojim odhodom v Mehiko, da ne misli graditi v Indiji javnih zaklonišč proti atomskim napadom, ker je prepričan, da do vojne ne bo prišlo.

Po njegovem noče vojne ne Zahod ne Vzhod zato je pot k mirni rešitvi berlinskega spora že nakazana.

Zenske dobijo delo

Delo za ženske
Išče se ženske, da bi delale od 6 zv. do 2 zj. v tovarni.

GENERAL METAL HEAT TREATING
941 Addison Rd.
(224)

MALI OGLASI

V najem
Odda se 6 sob zgoraj. Lahko 1 ali 2 otroka. Oglasite se na 1126 E. 72 St.
(220)

"MIKLAVŽ PRIHAJA", pri-
ljubljena mladinska spevoigra, je na razpolago. Nabavite jo lahko pri G. J. Zupan, 1259 E. 61 Street, Cleveland 3, Ohio, ali pa v trgovini Familja, 6116 Glass Ave. Cena \$3. Pohitite, ker je število izvodov omejeno.
(220)

Sobe se odda
5 sob se odda, na novo prebarvano, blizu Marije Vnebovzete cerkve. Oglasite se po 4. uri pop. na 15405 Holmes Ave. ali kličite KE 1-3545.
(222)

Stanovanje se odda
3 neopremljene sobe in kopalnica se odda na Addison Rd. Kličite: FL 1-4873.
(222)

Stanovanje se odda
Tri neopremljene sobe s kopalnico se oddajo odraslim na 1384 E. 47 St. Vprašajte zadaj.
(220)

Soba se odda
Ena opremljena soba se odda v bližini sv. Vida. Prednost imajo starejši moški. Kličite EN 1-1407.
(221)

Hišo najamemo
5-članska družina išče enodružinsko hišo s tremi spalnicami v St. Clairski naselbini, med St. Clair in Superior Ave. za v najem. Kličite zvečer: AN 1-2563.
(222)

Soba se odda
Opremljena soba s kuhinjo se odda pri Johnu Kramer, na 5305 St. Clair Ave.
(221)

Stanovanje se odda
Stiri sobe s kopalnico se oddajo družini brez otrok, plinski furnez, vse v najboljšem stanju, na 953 E. 76 St. Vprašajte na 1016 E. 76 St.
(15, 17 nov)

V slovenski naselbini
5-5, na vogalu, ograjen lot, klet, garaža; pod \$15,000 za hitro prodajo.

National Acme okolica
Snažna hiša, 5-5, velike sobe, novi vodni grelci, nova dvojna garaža.

PENA REALTY INC.
620 E. 222 St.
AN 1-2300
Odprto od 9 zj. do 9 zv.
(222)

Stanovanje se odda
na 938 Wheelock Rd., blizu St. Clair Ave. in E. 79. ceste, 5 sob, kopalnica, veranda, ima izgled na park. \$70.00. KE 1-7878, RE 2-7349.
(222)

Vsi ste vabljeni na . . .

VELIKANSKI LETNI FARNI

Puranski Festival in BAZAR

ki se vrši

V NOVI FARNI DVORANI SV. VIDA

na GLASS AVE. in E. 62. CESTE

v petek, soboto in nedeljo,
17. - 18. in 19. novembra

V petek in soboto bo od 7. zvečer naprej,
v nedeljo od 2. ure naprej.

V nedeljo od 2. do 5. je posebni za otroke.
ZABAVE BO OBILO ZA MLADE IN STARE!
PRIDITE! VES DOBIČEK JE ZA FARO.



Dobrodošli!

PURAN Zastonj!

Izrežite ta kupon in ga prinesite na puransko zabavo. — V petek zvečer se bo oddalo komu, ki bo navzoč, purana popolnoma zastonj! (PROSIMO, SAMO EN KUPON OD OSEBE.)

Ime _____
Naslov _____

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Otroško mirno, skoraj začudenje, saj svojo ogabno krivdo, je ta no gleda v Natašino nestrpnost in Blaž je prepričan, da bi Neža opravičljiva svoj posel naprej tudi če bi jo Nataša psovala. In kadar je Nataša čisto pri koncu, ji Neža ovije roko okrog pasu in Nataša se ji z glavo nasloni na ramo.

— Oh, Neža, tako strašno sem trudna in nič ni boljše. — Ne, ne more gledati tega no-rega pehanja za to iskro življenja, ki se bo vseeno utrnjila. Mar bi ne bilo stokrat bolje pustiti boleznijo njeno pot, pustiti to prekleto gnitje, da požre, kar se je namenilo požreti? Sit je že večnega Nežinega dopovedovanja, da je glavno pri bolniku vzdrževati upanje, do zadnje minute, do tistega hipa, ko nezavest z blaženim prtom pozabe pokrije možgane in telo utripa samo še kot motor, ki si ga pozabil ugasniti.

Zdravnik je prav tak. Pri zadnjem obisku se je smejal, Blaž ga je slišal na vrt, kamor se je bil umaknil. Toda ko je po doktorjevem obisku odšel v Nežino sobo, je Neža sedela pri mizi in imela glavo zakopano v dlani.

Vse je v božjih rokah, gospod Bregar. Vse je tako strašno, ti rakasti vozli v roki...

Ni se motil, Imela je solzne oči. Noro jo je gledal in čudno momljaje ter z zadržanim grlom odšel navzdol.

Cepav se je prve dni po vrtnitvi iz Celovca mučil zmanj-

šati svojo ogabno krivdo, je ta krivda v skupni postelji, ki jo je delil z Natašo, iz dneva v dan postajala težja in težja. Za dvajset šilingov kupljene ljubezni pri Trudi je bilo pač nekaj podlega, čeprav jo je skušal reducirati na navadno zahteva zdravega moškega, ki ga je življenje pritiskalo ob plot. To mrtvo, okrnjeno telo, ki se zdaj obrača proti njemu, mu pač ne more ničesar več nuditi razen razpadanja, ki prodira v globino in veže v njem vso slo, ki je nekoč v Bohinju tako na široko plamnela. Zdaj se boji dotakniti tega telesa. Začutil bi gnulobu, ki se je boji, boji se tega počasnega, vražjega umiranja kakor da bi z dotikom moglo preiti tudi nanj.

V resnici si ne more več tajiti, da je postal človek dveh moral. Stare, ustaljene, še iz tistih časov, ko so se ljudje čutili vezane in so prestopke postavili imenovali greh. In te nove, ki stoji na hrbitu socialistične družbe in dovoljuje vse, kar je stara ogražala. Najhujše pri tem je, da je bila zastopnica te nove morale ravno Nataša, da je z njo gnala Razpeta da tiste pisalne mize, da mu je porinila v roke držaj pištolo in pri tem mrzlo govorila, da je pač neumno, da dva, ki se ne ljubita, živita skupaj.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

WISCONSIN

Letovišče naprodaj. Uveden posel, stalni gostje. Prostora za 70 ljudi, 7 modernih kabin, nova 13-sobna letoviška hiša, pivotočna bara v jedilnici, vse popolnoma opremljeno, 30 akrov zemlje, od tega 1000 čv. ob jezeru, 12 čolnov. Na Soo jezeru. Dober lov na divjačino in ribolov. Prodaja lastnik ali zemljiški kontrakt. Zelo dober kup. Long John's Resort, Phillips, Wisc. Ph. 7118. (220)

PARK FOREST—For sale or lease by owner. 2 bdrm brick home. Lge. 2 car garage. Paved drive. Rad. ht. Loc. on Sauk Trail. Ma. 6-2287 bet. 8 a.m. & 5 p.m. After 5:30 p.m. EX. 3-1403. (220)

CHICAGO HEIGHTS (Rosewood Hts.) — BY OWNER
1½ yr. old tri-level. 8 rms. 4 bdrms. 2 full baths. All face brk. Rec. rm. w/sliding glass door. Fin. htd. gar. Painted bsmt. Lndscpd. Many extras. \$26,600. SK. 6-6950. (220)

EVERGREEN PARK — 3 bdrm. brick 7 room ranch. Fully lndscpd. Rec. rm. Walk. distance to paroc. & public grade & high schools. St. Xavier College. Low \$40's. By owner. GA. 2-7163 (220)

OAK LAWN—BY OWNER. 6 room ranch. 3 bedrooms, plus family room. Wall to wall carpeting. 2 car garage. St. Gerald's Parish. Nr. park, schls., shop. & transp. GA. 4-5016. (220)

OAK LAWN — By owner. 3 bdrm. brk. ranch. Landscaped cor. lot. Storms. Youngstown kitchen. Near everything. Many extras. GA 3-3545 after 6 P.M. Weekdays, all day Weekends. (220)

MATTESON—BY OWNER. 6 room frame; 2 car gar.; Large lot. 1 Block to I.C. \$10,000. 3550 West 213th Pl. PI 8-9491. (221)

EXPANDABLE BRICK — 4 yr. old. 2 bdrm. down, 1 up. Large kitchen, dinette. Tile bath. Full bsmt. S & S. 2 car gar. Across from St. Bede church & school. Owner \$21,500. 4400 W. 82nd St. RE 5-0539. (222)

Ljubezen je svobodna in jo daš, komur sam hočeš. Skupaj sta odpirala past in gledala s smehom v ostre, režeče zobe, kdo bi si mislil, da se bodo zaprli ravno nad njima?

Stara morala mu je dajala dostojno mesto v družbi. Pustila mu je premoženje, naklanjala spoštovanje, nihče ni upal stegniti roke po tistem, kar je pritržil oče. Postava o privatni lastnini je bila bleščača in kdor jo je kradel drugemu, je bil kaznovan. In poleg te kazni, ki mu jo je naložil sodnik, mu je še nekoč povedal, da ima greh, da je zadolžen še na oni strani, kjer so nebesa in pekel. Zgrbil se je nesrečnik in naredil pokoro.

Zdaj je druga muzika. Podržavi se nekomu delo tridesetih let in če ga potem postavijo za direktorja ukrađenega imetja kakor so njega, je to še milost. Greha nima nobeden, ker na oni strani tudi ni ničesar. Ne tožnika, ne sodnika. Vse se konča v zemlji, gnojimo za boljše setev in žetev. Če si kaj bil, se te nemara dve leti zapored spominjo v uradnih časopisih na smrtni dan. Če si bil še kaj več, prideš v bibliografski leksikon, kjer boš imel naštetje vse zasluge in medalje in boš vsaj na papirju živel še kakšno desetletje v tolažbo, ker na drugi strani življenja ne boš mogel.

Ujet je kakor gad v precepu. Zeli si nekaj stare morale, tistega dela, ki mu je branil pridobitve ki jih je podedoval po očetu. Da bi mogel mirno in brez skrbi biti na svojem, trdno se zavedajoč, da ljudje, ki iskreno verujejo v drugi svet, nikoli ne namerjajo hudega. Toda po novi morali bi rad sam živel, živel tako dolgo, da bi iz spomina zginila še tista krpica preteklosti, na kateri stoji Silva s svojimi moralnimi

principi o krivdi in dolžnosti. Ko bi mogel preživeti ta spomin, potem bi mu odleglo in navadil bi se misli, da se človek potem, ko je vzporeden z zemeljskimi plastmi, nikoli več ne dvigne Niti tisti del, ki mu pravijo duša. Nič, prav nič. Mirno, brez zadrege in brez hitrice jemlje zemlja svoje nazaj. Nazadnje ne ostane ničesar, niti tisto ogabno dejanje s Trudi, niti misel na Razpeta ne očitane zavoljo Silve. Vse bo sprhneno in se vpilo v zemeljsko skorjo kakor se je vse skozi dolga tisočletja. V njej bo ostala njegova zadnja misel kakor je ostala zadnja misel drugih. Gledano s tega stališča je pač vražje neumno, zakaj se muči. Nekoč bo brez pomena.

Toda zdaj je vendarle nekaj. Ta krpa preteklosti s Silvo. Če bi Silva vedela, da je šel in ob razpadajoči ženi kupil za dvajset šilingov ljubezni. Pljunila bi mu v obraz. Kakor je nekoč rekla Nataša: Zdi se mi, da je vse tako čisto, kar Silva vzame v roke.

Globoko diha in strašni, ostri kavlji mu trgajo drobno. Nato pritegne sapo. Nataša počasi pomika svojo roko proti njegovim in zdaj čuti njene drobne prste, ki ga božajo po goli rami. In njeno bedno božanje spremlja hlipanje, pri-tajen jok, ki se zlija v blazino in reže Blaža do zadnjega vlakna. Muči se, da ne bi jokala, čuti to muko v tresenju njenih prstov, toda vendarle joka.

Zdaj se Bregar vendarle obrne. Ne more biti žival do kraja. Dela se kakor da se je pravkar prebudil, vzdigne se in naslonjen na komolec se sklanja nad njo.

— Kaj je, Nataša? — Te boli?

— Ne — je hlipnila. — Samo bojim se. —

— Česa se bojiš, dragica? — Zbral je ves svoj siromašni pogum in ji z roko zabrodil v lase.

— Ne vem, Blaž. Konca nekega pričakovanja. —

Rekla je to z glasom, da ga je presenetila. Ni se znašel.

— Kako to misliš? — Bilo ga je groza. Povedala mu je tisto, česar se sam boji. Konca nekega pričakovanja. Da, to je tisto. Konca, ki mu človek nikoli ne vidi glave.



MEHEK MATERIAL — Kemična industrija je izdelala gobasti plastični material, ki je tako mehak, da je mogoče spustiti nanj sveže jajce iz višine 14 nadstropja, ne da bi se ubilo. Na sliki vidimo enega izmed strokovnjakov pri preskušanju tega materiala.

meljsko skorjo kakor se je vse skozi dolga tisočletja. V njej bo ostala njegova zadnja misel kakor je ostala zadnja misel drugih. Gledano s tega stališča je pač vražje neumno, zakaj se muči. Nekoč bo brez pomena.

Toda zdaj je vendarle nekaj. Ta krpa preteklosti s Silvo. Če bi Silva vedela, da je šel in ob razpadajoči ženi kupil za dvajset šilingov ljubezni. Pljunila bi mu v obraz. Kakor je nekoč rekla Nataša: Zdi se mi, da je vse tako čisto, kar Silva vzame v roke.

Globoko diha in strašni, ostri kavlji mu trgajo drobno. Nato pritegne sapo. Nataša počasi pomika svojo roko proti njegovim in zdaj čuti njene drobne prste, ki ga božajo po goli rami. In njeno bedno božanje spremlja hlipanje, pri-tajen jok, ki se zlija v blazino in reže Blaža do zadnjega vlakna. Muči se, da ne bi jokala, čuti to muko v tresenju njenih prstov, toda vendarle joka.

Zdaj se Bregar vendarle obrne. Ne more biti žival do kraja. Dela se kakor da se je pravkar prebudil, vzdigne se in naslonjen na komolec se sklanja nad njo.

— Kaj je, Nataša? — Te boli?

— Ne — je hlipnila. — Samo bojim se. —

— Česa se bojiš, dragica? — Zbral je ves svoj siromašni pogum in ji z roko zabrodil v lase.

— Ne vem, Blaž. Konca nekega pričakovanja. —

Rekla je to z glasom, da ga je presenetila. Ni se znašel.

— Kako to misliš? — Bilo ga je groza. Povedala mu je tisto, česar se sam boji. Konca nekega pričakovanja. Da, to je tisto. Konca, ki mu človek nikoli ne vidi glave.

Hlipanje se ji je ustavljalo, pretresujoč jok, da je bil na mah brez moči. Porinil ji je roko pod vrat, jo dvignil k sebi in ko jo je tiščal k prsom, se je z njenim jokom vred tresel in trepetal.

— Slišiš, Nataša sanjalo se ti je nekaj, preveč razmišljaš čez dan in v noči ti prihaja v sanje in straši. Z vsakim dnem si videti boljša, Neža ve kaj potrebuješ... —

(Dalje prihodnjič)

Redni izdatki

Ustavila se je za hip, se spet zagnala, toda že je čutil, da ima jok v grlu.

— In... in potem... — Z glavo se je zarila vanj, da mu je s plazom las zaprla usta in bruhanila v tak krčevit in

Povprečno gospodinjstvo v Združenih državah porabi nekako eno tretjino vsega denarja na leto za hrano, pijačo in tobak.

Vse trajno kodranje SAMO ENA CENA



IZBERITE OD NAJBOLJŠIH
COLD WAVES • MACHINELESS • MACHINE

445
NIZ
VIZ

• vključni umivanje las
• kodranje in rezanje las
• Garantirano
Reg. \$10 do \$25

Najboljši licencirani operatorji
Posebna raztopina za tekoče lase
Izberite si iz naše velike nove zaloge eno, povsod oglaševano trajno kodranje — neoziraje se na ceno. Prepričajte se sami, da za najlepše trajno kodranje ni potreba plačati več.

Zakaj bi si lase kodrali sami, če vam to lahko napravijo strokovnjaki; vključno umivanje glave, kodranje in striženje, za manj denarja!

ANDRE DUVAL

406 Euclid, drugo nadstropje, SU 1-3161. Edini tak salon v Clevelandu z samo eno ceno.

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway

Maple Heights

Naznjam, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvovrstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razplago vseh vrst perutnine. Se priporočamo.

ANDY HOCEVAR in SINOVI

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HENDERSON 1-2088

KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN-RESTAURANT: By Owner.
Estab. 15 yrs. Corner loc. Good going business. Seats 70. Must see to apprec. Priced for quick sale due to other interests. 4336 W. North Ave. AL. 2-9614. (220)

TAVERN-RESTAURANT — BY OWNER
Established over 50 years. Priced for quick sale due to retiring. 821 W. 69th St. ST. 3-9406. (221)

GROCERY AND MEAT MARKET — BY OWNER
6 rooms, living quarters. Ideal for couple. Good going business. Priced for quick sale due to illness. FR. 6-3841. (221)

TAVERN — BY OWNER
Fully equipped. Living quarters. Good location. Good going business. Priced cheap for quick sale. 3051 W. 51st St. GR. 6-9047. (221)

DAIRY STORE—BY OWNER
Ideal for couple. Priced for quick sale by widow due to ill health. RE. 4-3180; after 3:30, TO. 3-9698. (220)

HOUSEHOLD HELP

GENERAL HOUSEKEEPING — Mature, middle aged woman only. Live in. Own room. 1 child and 1 adult. References. EUclid 3-3335. (221)

COOK — HOUSEKEEPER
Exp. references. Top salary for excel. job. Near North side. 2 adults. Go nights. BI. 8-2100 extension 1125. (220)

MOTHERS HELPER — For large family. Responsible mature woman who appreciates good home. Own room and board. Call SEley 3-4328 before 4 P.M. (222)



NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo v srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da nas je za vedno zapustil naš nadvse dragi in nepozabni soprog, oče, stari in prastari oče, tast in brat

Frank Zeleznik

Svojo blago dušo je izdihnil dne 8. oktobra 1961 v St. Alexis bolnici.

Pogreb našega dragega pokojnika se je vršil 11. oktobra 1961 iz Ferfolijevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca, kjer je bila darovana sv. maša zadušnica, nato pa je bilo pokojnikovo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija in položeno k večnemu počitku.

Pokojnik je bil ustanovni član društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ, društva Brooklyn št. 135 SNPJ ter podporni član pevskega zbora Triglav.

Tem potom izrekamo najtoplejšo zahvalo Rt. Rev. John J. Omanu za darovano sv. mašo zadušnico, Rev. Victorju Cimpermanu in Rev. Juliusu Slapšaku za asistenco pri sv. maši, ter za opravljene pogrebne molitve.

Iskreno zahvalo naj eprejmejo Katoliški vojni veterani za molitve v pogrebem zavodu in pevska zbora Triglav in Planina, ki sta pokojniku v slovo tako lepo zapela ganljive žalostinke.

Prisrčno zahvalo smo dolžni vsem, ki so darovali za sv. maše, vsem, ki so darovali za Dom za ostarele in vsem, ki so dragemu pokojniku v slovo poklonili krasne šopke cvetja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so prišli našega dragega pokojnika pokropiti in vsem, ki so se udeležili pogrebne sv. maše in pogreba.

Dalje prisrčna hvala vsem, ki so dali na razpolago svoje avtomobile za spremstvo na pokopališče.

Najlepšo zahvalo izrekamo Louis & Donald Ferfolia pogrebemu zavodu za vzorno vodstvo pogreba in za vsestransko pomoč.

Kako smo srčno Te ljubili,
bil naš najdražji si zaklad,
prehitro smo Te izgubili
in zdaj je konec lepih nad.

Lahko naj Te zemlja krije,
spavaj, dragi naš, sladko,
luč nebeska naj Ti sijje,
pri Bogu naj Ti bo lepo!

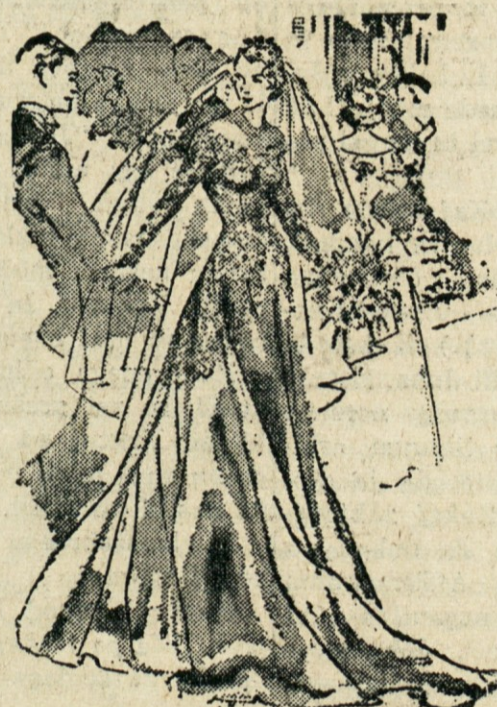
Zalujoci ostali:

soproga KATARINA, roj. Mole
sinovi ANTHONY, FRANK, JOSEPH in RICHARD
hčera ALICE, por. ZIMA

16 vnukov in vnukinj, dva pravnuka

brat ANTON in sestra ANTONIJA v Sloveniji

Seven Hills, Ohio, 15. novembra 1961.



Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znance, so
največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba
uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio